

Njeni škratki v rokah držijo glasbilca

Irena Kolar je vsestranska umetnica. Na Dunaju je na pedagoški smeri študirala čembalo in klavir, tako da danes poučuje mlade glasbenike na radovljiški glasbeni šoli. V začetku junija pa je v radovljiški knjižnici predstavila ilustracije, s katerimi opremlja glasbene pravljice za otroke.

IVANKA KOROŠEC

Njeno življenjsko pot sta prav gotovo pomembno zaznamovala starša, mama Marija Kolar, priljubljena učiteljica glasbe, ki je glasbeno znanje posredovala številnim generacijam učencev v Glasbeni šoli Radovljica, ter oče Anton Kolar, priznani dirigent.

Kaj je bilo prej: nagnjenje k risanju ali h glasbi?

"Mislim, da kar vse skupaj. Pri otrocih se po mojem mnenju ustvarjanje prepleta in se prosto seli z enega področja na drugega. Kolikor se spomnim svojega zgodnjega otroštva, sem neumorno poslušala pravljice na kasetah, pela in deklamirala sem ob njih. Gledališke predstave so se mi zdele čarobne, tam je bilo zajeto vse, na stolu sem sedela kot vkopana od začetka do konca predstave. Ja, ves ta svet me je že zelo zgodaj zaznamoval in potegnil vase."

Kateri je bil vaš najljubši predmet v osnovni šoli?

"Hm, naj pomislim ... Likovna vzgoja. Gospa Mertelj nas je učila in seznanila z različnimi likovnimi tehnikami. Rada sem risala, predvsem ljudi, živo naravo. Omenila bi še pouk slovenščine ter dramski krožek pri gospe Bračič. Izredno sem uživala in na koncu osemletke sem sanjarila, da bom igralka." (smeh)

Kaj je prevladalo, da ste se odločili za glasbo kot poklic?

"Odločitev ni bila lahka. Zanimalo me je precej smeri. V gimnaziji se je nenadoma okrepilo nagnjenje do risanja, prevzela me je lepota tujih jezikov, želela sem si plesati, na poletnih šolah sem odkrila čembalo ... Glasba in igranje klavirja sta me spremljala že iz otroštva. Doživela sem vzpone in padce, precej osebnih izkušenj in s tem širšega razumevanja se mi je nabralo prav na glasbenem področju. Vedela sem, da želim delati z otroki, in glasba je bila takrat najmočnejše prisotna v mojem življenju."

Kje ste študirali?

"Študirala sem na Dunaju, na Visoki šoli za glasbo in upodabljanje umetnost. Izbrala sem si pedagoško smer čembala in klavirja. Izkušnja je bila iz vseh vidikov zelo močna, bila je svež

veter in širjenje obzorja ne samo na glasbenem področju. Na Dunaj in na šolo ter njene profesorje imam zelo lepe spomine, z nekaterimi smo ohranili stike vse do danes. Seveda me je pot zanesla tudi v razne dunajske galerije. Razstavo Gustava Klimta sem imela čez cesto, kjer sem takrat stanovala, tako da sem si jo kar večkrat z zanimanjem in seveda občudovanjem ogledala."

Kaj najraje rišete?

"Najraje rišem otroške in pravljicne prizore, razne škrate, palčke in pajace. Vse najraje v naravnem okolju, makro svet v visoki travi, ogromnih listih, ob potoku ... In seveda s kakšnim glasbilcem v roki, tu ne morem iz svoje kože." (smeh)

Kje dobite navdih?

"V naravi. Sprehod po gozdu, po travniku ali ob morju mi da neskončno idej. Ko sediš v travi in opazuješ, kaj vse raste in leze po njej, kaj vse je ustvarila narava in kako je vse povezano v smiselno celoto, fenomenalno ... Navdih pride tudi iz spominov, ko sem bila sama otrok, iz doživljanja otroške duše, ko opazujem svoje otroke pri igri, ali iz življenja samega, kot ga razumem jaz."

Kot ilustratorica ste sodelovali pri knjigi o Planici in v pravljici Miška išče svoj dom. Kakšne možnosti ima ilustrator za izražanje?

"Bolj ko ti domišljija dela, lažje je. (smeh) Šalo na stran, znanje je seveda zelo pomembno. Akademsko izobražen ilustrator ima precej širše obzorje in več orodja na razpolago za izražanje kot samouk. Ilustracija na slovenskem ima izredno visok nivo, osebno najbolj občudujem dela Marije Lucije Stupica, zdijo se mi dovršena v vseh vidikih. Možnosti za izražanje ilustratorja so gotovo povezana z željami naročnika. Pri knjigi o Planici in pravljici Miška išče svoj dom so mi naročniki postavili določene okvirje, vendar je bilo sodelovanje zelo vzajemno. Pomembno je, da smo našli skupni jezik in da je končni izdelek kar se da kvaliteten."

»Risanje je poštenost umetnosti. Ni možnosti goljufanja. Je ali dobro ali slabo,« je rekel Dali. Se strinjate z njim?

Irena Kolar / FOTO: GORAZD KAVČIČ

"Se strinjam. In otroci so najbolj iskreni kritiki. (smeh) Prava umetnost te navdihne, notranje obogati, lahko te razveseli ali pomiri. Ni pomembno, ali si ti ustvarjalec, poustvarjalec ali gledalec oz. poslušalec. Sporočila umetnikov ali umetnin so univerzalna, vsak pridobi. Pravi umetnik ali prava umetnost te sploh ne želi ogoljufati, le zakaj bi te? Njeno poslanstvo je iskrenost, lepota, estetika, duhovna sporočilnost, vse, kar je dobrega, želi deliti naprej ... Živimo v zelo manipulativnem svetu, ogromno je sebičnosti, napuha, posledično goljufanja in plitkega pehanja za dobičkom. Otrokom vedno bolj pogosto vsiljujejo animatorje, kot da jim ne priznavamo njihovega lastnega bogatega domišljjskega sveta ... Zato se mi zdi izredno pomemben odnos do kulture in umetnosti že od mladih nog naprej."

Ste tudi članica glasbene skupine Link.art, ki povezuje več umetnosti – poezijo, dramatiko, razne glasbene zvrsti in vizualno podobo. Pisano vam na kožo, ali ne?

"Res je, Link.art bi bila lahko kar moja izkaznica vsega, kar me v življenju veseli. (smeh) V naši glasbeni predstavi smo precejšen umetniški delež prispevali prav člani sami, od večine priredb, lastnih skladb, do scenskega ozadja ... Za izdelavo scene sem najprej prebrala pri računalniku, da sem izrisala ali poiskala na spletu primerne figure in motive, ki so ustrezali vsebini predstave. Nato je sledilo dva meseca rezljanja iz papirja in postavitve v majhen 'scenski studio' v velikosti formata A4. Svoj mali studio sem obsvetila z močno lučjo, ki je sijala na izrezljan material iz več zornih kotov in ustvarjala zani-

mivo igro svetlobe in senc. Vse skupaj sem fotografirala in spet vnesla na računalnik, kjer sem posnetke obdelala, da so bili primerni za projekcijo na platno. Tako smo dobili scensko ozadje za našo glasbeno predstavo."

Ste tudi spretna oblikovalka, znate tudi dobro šivati, lončariti, navsezadnje pa so tudi slaščice izpod vaših rok imenitne ...

"Preveč me hvalite, se sliši, kot da sem kak superman! (smeh) Veselje do ročnih del in dobre kuhinje so mi predale moje prednice, od matere do vključno obeh babic. Ob vseh družinskih srečanjih ni manjkalo doma spečenih dobrih jedi in sladk. Kupljenih jedi ali sladk v otroštvu res nisem poznala. V času študija sem se navdušila še nad grško kuhinjo in od takrat dalje so grški recepti tudi na naši mizi redno na programu."

Ima tudi kateri od vaših treh otrok umetniška nagnjenja?

"Vsi trije radi ustvarjajo. Risanje se najbolj močno izraža pri najstarejšem Vidu, ki si želi nadaljevati šolanje na srednji oblikovni šoli v Ljubljani. Vid in mlajši Nejc sta nekaj časa doma snemala svoje kuharske oddaje, ki smo se jim iz srca nasmejali ... Nejc je tudi zelo iznajdljiv graditelj, ki iz kock gradi vse mogoče po svojih lastnih zamislih. Najmlajša Tina se rada igra in pleše, posebno rada se usede za klavir in preigrava pesmice, ki se jih je naučila igrati na flavtico." Na spletni strani ayryn-art.com si lahko ogledate širšo paleto njenih del. Starši, vzgojitelji in pedagogi si lahko s te spletne strani tudi prosto prenesete pobarvanke z glasbeno tematiko za otroke.